

Steffen Jahn,
Rainer Bode,
Peter Lyckberg,
Olaf Medenbach,
Hans-Jürgen Lierl.
2003.

Marokko, Land der schönen Mineralien und Fossilien.

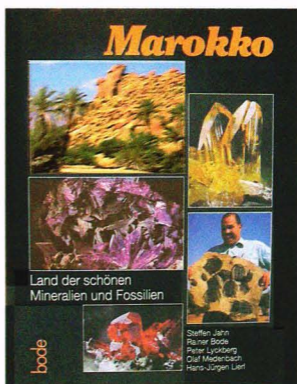
535 sider, rigt illustre-
ret i farver, glittet papir, stift bind,
smudsomslag i farve.

Pris 89,00 Euro + porto, 13,50 Euro

Bode Verlag, Örter Pütt 28, 45721 Haltern, Tysk-
land

Tel. +49 2364 16107, fax +49 2364 169273.

e-mail geoagentur@aol.com

Endelig kom den!

Mineraler og fossiler fra Marokko har domineret markedet siden 1970erne, men vi har aldrig haft tilgængelig litteratur og har levet med vilkårlige lokalitetsangivelser på identisk materiale. Bode Verlags nye bog om Marokko råder bod på meget med omtaler af både velkendte og nærmest ukendte lokaliteter. Den er værd at eje for både mineral- og fossilsamlere og ikke mindst de rejseglade.

Man hæfter sig straks ved de gode og underholdende rejsebeskrivelser - vi får at vide, hvordan man kommer til lokaliteterne, hvor man må bruge firhjulstrukket bil, æsel eller apostelenes

heste. Bogen erstatter ikke en turistguide, men tips til hoteller og andet praktisk gør, at man er godt rustet til at tage afsted på egen hånd og lænestols-rejsende vil finde megen lokalkolorit. Lokalitetsbeskrivelserne er selvsagt ikke lige fyldige og forfatterne giver åbenlyst læserne tips til selv at tage afsted for at finde nye og spændende mineraler - de fire sider om pegmatiterne i Tazenakht er kursoriske, men underforstået står der med store blinkende bogstaver «Her findes sjældne Mineraler, som bare venter på at blive fundet!» To sider bagi bogen med mineraler fra «andre lokaliteter» får det til at krible i min hammer, der er så meget nyt at tage fat på!

Den væsentligste del af bogen, 394 sider, omtaler i alfabetisk rækkefølge 34 lokaliteter, spændende fra de velkendte (Mibladén og Touissit) til mindre kendte som Melh (fantastisk Prehnit) og Oumjerane (meget fin Azurit). Formatet er standarden fra mineral tidsskrifter med indledning, historie, geologi, mineraler og litteratur, hvor man særligt hæfter sig ved literaturnotit. Det er vanskeligt at finde gode referencer om Marokko - de fleste er udkommet i Marokko og findes kun på få biblioteker - og forfatterne skal komplimenteres for deres literatur-arbejde. Beskrivelserne ledsages af geologiske kort, historiske og moderne foto fra lokaliteten og selvsagt farvebilleder af mineraler. Jeg læste med interesse især over kapitlerne om Bou Azzer og Tamazeght. BouAzzer er kendt for flotte Erythrin og Roselit krystaller, men det sammenhængende område fra Bou Offroh over Bou Azzer til Aït Ahmane rummertilrige mineraler, vi faktisk aldrig ser på stenmesser - jeg nævner i flæng flotte krystaller af Gersdorffit, Schneiderhöhnit og Cobaltlotharmeyerit. Kapitlet beskriver mange af mineralerne med detaljeret, både udseende, hvem der opdagede det, hvad det findes sammen med o.s.v. Efter at have læst kapitlet, følte jeg, at nu vidste jeg virkelig noget om Bou Azzer; jeg havde fået en forståelse for lokaliteten, som netop gør det sjovt og udfordrende at samle mineraler. Bou Azzer mineraler er ikke længere bare en køn brok på hylden eller et kryds i listen - nu er de en del af en historie, og det er "historierne", der skiller en

samling fra en stendynge. Tamazeght kapitlet er med fire sider et af de korteste, som omtaler spændende ting som fritvoksende krystaller af Nephelin og "Melanit" (titanholdig Andradit). Dette demonstrerer bogens styrke - det er en relativt ny lokalitet, hvor forfatterne tager os med på tur til et sted, hvorfra nye og spændende ting vil dukke op i fremtiden. Vi bliver ikke præsenteret for en færdig og afsluttet historie, men er med, hvor der vil ske noget i fremtiden. At der findes Nephelin syeniter med fritvoksende krystaller burde vække særlig interesse i Norden.

Lokalitetsbeskrivelserne følges af tematiske kapitler, deriblandt 32 sider om marokkansk Agat. De fleste sider er store farvetavler af gennemskårne Agat-geoder med fantastiske mønstre og indeslutninger - jeg griber hele tiden mig selv i at tænke, "det må være en fejl" og "det der findes ikke!" Det er ganske vist, Marokko har vidunderlige Agater, meget forskellige fra andre lande og de findes mange steder! Det er fantastisk at se den store variation i udseende, farver og mønstre selv fra den samme forekomst. Jeg kendte marokkansk Agat i forvejen som ligegyldige småting, men kapitlet åbnede mine øjne. Dette er godt nok til at lave en specialsamling - marokkanske Agater er alt for oversete af de marokkanske handlere, som besøger europæiske stenmesser.

De 60 sider om fossiler forklarer geologi og stratigrafi og illustrerer især mange trilobitter. Marokkanske trilobitter, goniattitter og orthoceratitter er de hyppigste fossiler på stenmarkedet og det er glædeligt endelig at kunne læse en fyldig tekst om emnet. Kapitlet har en anden stil end mineralkapitlerne; det lever på sin grundige forklaring af geologi og stratigrafi, men fortæller bemærkelsesværdigt lidt om fossilerne. Der er ingen egentlig beskrivelse af arter, hvad der også ville have krævet en endnu større bog i sig selv og de mange afbildede fossiler illustrerer blot historien. Jeg ville personligt have foretrukket at vide lidt mere om lidt mindre, men det er et redaktionelt valg. Det interessante er, at der åbenlyst findes så meget mere i Marokko, som vi sjældent ser på markedet. Afsnittet om præparering og direkte forfalskede fossiler er tanke-

vækkende. Tankevækkende ikke fordi reparerede og forfalskede fossiler er noget nyt, men fordi de sættes ind i en social sammenhæng. Man hører ofte, at marokkanske fossiler er "allesammen limet eller forfalsket." Det er ikke rigtigt, men vi samlere ønsker os hele tiden noget bedre og vi helst betale lidt mindre, og Marokko kan levere håndarbejde meget billigt! Fossilkapitlet er også glimrende læsning for mineralsamlere, fordi det hjælper til at forstå vilkårene for at indsamle mineraler og fossiler i fattige lande.

Jeg kan kun kritisere bogen på to væsentlige punkter. Der mangler et ordentligt register; der er et mineral-register, men absolut intet over fossiler eller lokaliteter. Det gør det meget svært at finde information. Hvor læser man om Bou Offroh? Under Bou Azzer, men det måtte jeg blade mig frem til. De fleste lokaltetsbeskrivelser forklarer ganske nøje, hvordan man kommer til lokaliteten - "drej til højre ad anden grusvej efter skiltet til ..." - men jeg ville have foretrukket et topografisk kort med lokalitetens umiddelbare omgivelser for det generelle oversigtskort, hvor man blot ser den relative placering i forhold til Rabat og Marrakesch. Det er småting, men det var dét, jeg virkelig manglede.

Bogen er ualmindeligt velskrevet og underholdende og den rammer bredere end titelen lige antyder. Jeg anbefaler varmt, at man køber den uden hensyn til om man samler mineraler, fossiler eller bare kan lide en god historie. Denne bog rummer meget mere baggrundsmateriale end man normalt får i den type bøger og den er ganske tydeligt skrevet af folk med en dyb personlig interesse og stor kærlighed til emnet. Dette er en oplagt gaveidé og bogen vil være et fornemt supplement til et klub-bibliotek.

De flere end 700 illustrationer er et stort aktiv. Vi får ikke blot de obligatoriske billeder af fantastiske Vanadinit stykker, men også af sjældne og usædvanlige arter. Løst anslået er cirka halvdelen af billederne fra feltarbejde og lokaliteter, lokalkolorit (f.eks. marokkanske mineralhandlere i deres naturlige omgivelser), historiske og moderne minebilleder o.s.v., som understreger fornemmelsen af rejsebog.

Claus Hedegaard